

Alenka 66(6)

Alenka po vzoru současných čtenářů neotevřela knížku plnou fantaskních obrázků, jež by ji přenesly skrze králičí díru do světa netušených fantasií a pohádkových preludů, nýbrž načetla vůbec poprvé své WWW a knihu si přečetla online. Králičí dírou pro ni byla tapeta na ploše monitoru, jež ji vtáhla dovnitř a zanechala spořič klidný. O šoku, který Alenka zažila při první návštěvě webového prohlížeče vypovídá inscenace **WWW – dolů králičí dírou**. Studentský projekt v divadelním Studiu Marta, který měl premiéru 29. března 2009.

Inscenace pro „běžné“ uživatele...

Motto: Tyhle aféry každého jenom otravují. Já bych všechny ty internety a počítače zakázala.

Věra Pochodlová, 72 let, důchodkyně

Paní Věra by jistě autorům textové předlohy i inscenace – studentům druhého ročníku magisterského studia režie a dramaturgie JAMU **Jance Schmiedtové, Evě Rysové, Janu Havlicemu, Anně Saavedře, a Janet Prokešové** dala za pravdu. Ti totiž návštěvu internetu zpřítomňují jako deprimující, depresivní a frustrující zážitek, při němž je uživatel bombardován šílenou barevností reklamních bannerů či sloganů, vtahován do bezvýhodných, banálních debat na chatu a zahlcován informacemi z domova i zahraničí.

Alenka (Kateřina Dostalová) se stává zprostředkovatelem skrze niž divák proniká do duše internetových stránek. Autoři textu si jako inspiraci vzali reálné weby (např. bwin.com, facebook.com, argoni.com, idos.cz, youtube.com, mujblog.cz aj.). Během své bizarní pouti po jednotlivých zákoutích virtuálního vesmíru potkává řadu postaviček – jednotně oděných „bitů“ - **Michaela Červinková, Julie Goetzová, Milan Holenda, Jan Jakubec, Ondřej Jiráček, Ondřej Kokorovský, František Skopal, Janet Prokešová, Eva Rysová**. Tyto bezejmenné figurky, navlečené do tmavě fialových trikotů připomínají postavy programů z průkopnického filmu Tron (1982, režie: Steven Lisberger). Programátor se „digitalizací“ omylem octne uprostřed paměti počítače, v níž jsou programy zhmotněny do lidské podoby s výraznou barevnou stylizací kostýmů. Tyto přízračné, zhmotnělé „chumly“ dat ovšem přechází během jednotlivých obrazů WWW i v konkrétnější postavy přidáním jednoduchého kostýmního znaku („bit“ se v Číňana promění).

Alenčiným průvodcem je tak mimo jiné i *Bílý králík* (**Jan Jakubec**), jež se posléze představí jako Rudolf – zvířátko notující si Schellingrův „šlágr“: René, já a Rudolf, jež je možné pěstovat v internetové hře. Ráda poradí, zdraví udrží „*Poradkyně z doktorky.cz*“ (**Michaela Červinková**), kterou uhrane *Raven Argoni* (**Ondřej Kokorský**) svým magickým zaříkávadlem pro zvětšení poprsí. Žáci svému oblíbenému učiteli nahrají děkonné video na youtube, jehož spolehlivost je častokrát narušována nestabilní přenosovou rychlostí. Při své produkci zadržávají. „*Pan učitel*“ (**Ondřej Jiráček**), dříve čtoucí z encyklopedie hesla, z toho posmutní a veřejně dozná sexuální orientaci – pedofilii, za což je kárán i haněn ostatními uživateli v diskuzi pod článkem na blogu. „*Všetečná vosička*“ (**Janet Prokešová**), která kromě fialového trikotu září svým žihadlovým zadečkem, tykadélky a hypnotickým lízátkem, jímž vábí na „lep“ absurditami všeho druhu. „*Cowboy*“ (**Milan Holenda**) touží po vrtačce Bosch se super otáčivým momentem, nadstandardní baterií a proti skluznou rukojetí. „*Žena*“ (**Julie Goetzová**) bezcílně bloumá s kočárkem, orientuje se pouze dle jízdnicích řádů z idos.cz, ke své ratolesti přišla skrze chatování s „*Perversním vábitelem*“ (**František Skopal**). Skupina pionýrů s hlavním „*Číňanem*“ (**Ondřej Jiráček**) představí Čínskou lidovou republiku na uživatelsky příjemných turistických stránkách s důrazem na fakt, že Tibet nebyl k Číně přimknut násilím. Na světovou ekonomickou krizi si postěžuje skupina porno průmyslníků, jejichž příjmy začínají být neblahými ekonomickými vlivy značně „ochablé“. Nakonec flotila Arkturiánů otevře svou blahodárnou náruč a místo vysněného úniku Alenky z kybernetického labyrintu se octne v ještě větším, rychlejším a progresivnějším počítačovém systému. Celý příběh je vystavěn skrze mikro epizody v nichž tyto bizarní postavy proplouvají, otírajíce se o Alenku jako vysoce nabití úhoři. Spojením fantasií pěti tvůrců vznikla zběsilá, surreálná krajina, nový kontinent – „*acountinent*“, místo, kam se ukládají všechny virtuální identity, multiidentity a uživatelské účty. Prostor s erupcemi halucinačních výjevů a snově zastřených promluv obyvatel. Inscenátoři vypovídají o internetu jako neúprosné mašinérii, která pohltí uživatele do pavučiny informací. Vztah uživatele a síť se ve WWW proměňuje – člověk se stává otrokem média a internet přechází v digitální nadvládu nad myslí, jež zpodobňuje děs z možné technokratické unifikace lidského individua.

Alenka 66

Facebook. Celosvětový fenomén internetové komunikace, „sociální“ médium, virtuální kavárna. Alenka při své procházce nezapomene být vtažena na Facebook, kde ji podivné Sfingy zařídí uživatelský profil. Zařazování jejího jména do evidence je prováděno

výslechem, při němž bizarní bytosti Alenku atakují různými dotazy. Každý, kdo je na Facebooku si velmi rychle uvědomil, jak absurdní procedury musel absolvovat, aby v klidu mohl Facebookem ztrácet čas. Kromě uvedení emailu, přístupového hesla a nutného bezpečnostního kódu, který umožňuje vstup do profilu, musela Alenka několikrát upravit svůj „nick name“, neboť všechny možné variace jejího jména již byly obsazeny a aby si se sfinjami lépe rozuměla, našla sobě roztomilé pojmenování. Posléze je po přihlášení bombardována neustálými žádostmi jiných uživatelů o zařazení mezi přátele či vstupu do nejroztodivnějších aplikací.

Uživatelé Facebooku si tuto část zřejmě užili nejvíce, neboť jim WWW do očí vmetlo jak nesmyslné je mít internetový profil (mám na Facebooku identity dvě), zároveň jak opojné je spojení s celým světem a přáteli. „Bitové“ útočící na Alenku s divokými žádostmi o přátelství, krouží kolem ní a zasypávají hesly. Princip „hlučného davu“ kamenujícího slovy bezbranného jedince patří mezi klasická znázornění tlaku systému. Oproti těmto klasickým postupům WWW oplývá i řadou brilantních originálních nápadů, po jevišti se tak prohání autíčko na ovládání řízeno jedním z herců. Virtuální peklo, kterým Alenka prochází je zejména obrazové. WWW – dolů králičí dírou přejímá vizuální kód internetu a tematizuje ho silně obrazovou interpretací, která v inscenaci dominuje.

Wirtuální Wizuální Wirtuozita

Virtuální prostor internetu je tvořen beztvarym prostředím s nekonkrétními konturami. Tato abstraktní soustava byla do trojrozměrného prostoru ve WWW týmem scénografů **Ivety Ryšavé, Martiny Petrové a Zuzany Pitnerové** komprimována do „paradoxně“ minimalistického výseku tvořeného jevištěm Marty. Scéna připomíná šedý prostor prohlížeče v okamžiku, kdy uživatel čeká na načtení stránky. Šedá barva, objímající stěny vytváří uniformní komplex, do něhož „bitové“ lapí nebohého uživatele, jako mušku do sítě. Pohyblivé konstrukce, podobné oděvním pojízdným „štendrum“, na nichž jsou upevněny světle šedé panely, jsou jednotícím scénografickým prvkem, který propojuje jednotlivé části inscenace. Každý z nich je na horní hraně opatřen řadou piktogramů (početní znaménka, značka procenta, lebka aj.) Zbylé předměty ve WWW pronikají samostatně do určitých situací (např. sněm porno průmyslníků se odehrává ve vaně, která během obrazu putuje po jevišti). Multimediální rozměr rozšiřuje i využití projekcí. Hned tři projektory promítají paralelně na výsuvné panely povětšinou obrázkové slidy, tématicky se vztahující k dění na jevišti.

Nejpůsobivější projekce však vzniká v obraze s Arkturiány, v níž projektor umístěný proti divákům promítá do hustě zadýmeného jeviště fotografie hvězdokup a mlhovin. Paprsky prokreslují vlnící se masu dýmu a vytváří tak „nadpozemský“ dojem beztlíže. Tři projekce, tři w, tři blyštivé disko koule.

Tomáš Vtípil pro hudbu také využil možnosti elektronicky mixovatelných médií. V případě WWW se pojem „scénická hudba“ posunuje spíše k „filmovému soundtracku“. Ústřední hudební motiv vytvořil Vtípil remixem zvuku několikanásobného kliknutí na počítačovou myš a další skladby poskládal z víceméně známých hudebních znělek kultovních filmů (např. úvodní skladba Johna Williamse k filmu Superman).

Po shlédnutí inscenace vybízí bezprostřední dojem ke smazání všech bezdrátových, kabelových síťových připojení a nainstalovaných prohlížečů. Ale je to právě program k inscenaci, který pracuje s internetem jako médiem, neexistuje totiž v tištěné podobě, pouze v elektronické verzi na <http://www.dolu-kralici-dirou.webnode.cz/>. Diváka před vchodem do sálu uvaděčky označují zápěstní páskou, na níž je odkaz uveden. S mírným zamyšlením pak své rozhodnutí odříznout se od světa přehodnotí a otevře své např. desáté tisící osmisté padesáté deváté WWW...

010101010101010101010101010101010... Ale proč se bát... Je to jenom virtuální realita... Zatím...

Jan Havlice, Anna Saavedra, Janet Prokešová, Janka Schmiedtová, Eva Rysová:
WWW – dolů králičí dírou; Režie: Janka Schmiedtová a kolektiv. Dramaturgie: Jan Havlice, Anna Saavedra, Janet Prokešová a kolektiv. Výprava: Iveta Ryšavá, Martina Petrová a Zuzana Pitnerová. Hudba: Tomáš Vtípil j.h. Pohybová spolupráce: Hana Charvátová, Igor Dostálek Produkce: Bára Yveta Koláriková. Premiéra 29. 3. 2009 ve Studiu Marta.